

LLOPS

Santiago Serrano Maya

Al desembre de 2004 es va publicar *Homes i llops: Recerca i altres vivències* de Josep M. Santesmasses i Palou (Impremta Barnola, Guissona, 2004, amb la col·laboració de l'IEI i l'Ajuntament de Guissona), on l'autor ressenya el record del pas del llop per la Segarra. En l'obra queda palès que el llop és un record llunyà, a vegades molt llunyà per aquestes contrades. L'últim llop abatut a Catalunya fou datat al 1929 a Horta de Sant Joan en la comarca de la Terra Alta, Tarragona; en altres paraules gairebé un segle enrere. Curiosament per les mateixes dates en que es va publicar el llibre de Santesmasses i Palou, comencen a aparèixer notícies de la presència de llops a Catalunya a la serra del Cadí. El 1999, en el massís de Madrès, Sansa (França), al nord del Canigó en la vessant oriental dels Pirineus, ja es va albirar un llop. A finals del 2003, començament del 2004 un exemplar, com a mínim, va visitar la Serra del Cadí, les seves deposicions així ho van indicar. Des del massís de Madrès a la Serra del Cadí en línia recta hi ha uns 400 kilòmetres, un llop pot recórrer entre 50 a 80 kilòmetres en un dia, el que fa possible que es tracti del mateix exemplar.

Al 2005 una parella de llops van passar l'hivern al massís de Carlit a uns deu quilòmetres de Puigcerdà, i al maig de 2004 es va trobar un isard mort al Ripollès fet que es va atribuir al depredador.

Al 2006 el Departament de Medi Ambient i Habitatge i l'empresa pública Forestal Catalana fa públic que, des del 2003, s'han identificat els rastres d'un total de sis llops a les comarques del Berguedà, l'Alt

Urgell i la Cerdanya. D'aquesta ramada es pensa que n'hi ha tres d'estables i que els altres passarien de forma itinerant la frontera humana. Aquest petit grup viuria entre els contraforts del Carlit i el de Madrès; la gran mobilitat del llop fa que no sigui estranya la seva presència en el Cadí, la zona de Puigmal o Ulldeter. El territori abastaria tres comarques La Cerdanya, el Ripollès i el Berguedà.

Tots aquests animals, segons l'anàlisi genètica, serien *Canis lupus italicus*, raça pròpia de la península ità-

Imatge d' Arthur Rackham.

lica. Tots venen del nord d'Itàlia, on s'estima que hi ha una població de cinc-cents exemplars. Els llops d'aquesta raça pesen entre 30 i 40 quilos. El llop salvatge més pesat que s'ha caçat i s'ha mesurat, va donar un pes de 80 quilos. El llop ibèric *Canis lupus signatus*, pesa un deu quilos més que el *Canis lupus italicus*. El llop italià ha anat colonitzant el territori fins el nord i l'oest des dels Apenins, on va quedar relegat als anys setanta. El 1984 es confirma la presència del llop a la regió de Gènova. El 1992 es troben dos llops al Parc Nacional del Mercantur, situat al nord de Niça, a França. El 1998 es detecten al nord-est, a Valence i al 1999 al massís de Madrès. Al 2002 es va obtenir una foto d'un llop al Carlit. La presència del llop a Catalunya era un fet.

Algunes consideracions:

Encara que pels especialistes la presència del llop no és una novetat a causa del desplaçament de l'espècie, no deixa de cridar l'atenció que entre Puigcerdà i Gènova (Itàlia), hi ha una distància per carretera de 774 kilòmetres aproximats, distància respectable inclús per un viatge en cotxe i en territoris densament humanitzats. Aleshores, un es pregunta: com poden desplaçar-se animals de mida mitjana en territoris habitats, creuats per carreteres, camins i sendes sense que ningú s'adoni de la seva presència? I per què es desplacen?

Els animals no saben de fronteres, aquestes línies imaginàries que ens encanta dibuixar als mapes. La raó de la necessitat de saber on són els llops i a quin costat de la frontera es troben, és per a cobrar-los les indemnitzacions per les seves malifetes. D'aquest tema també se'n troben curiositats. A la serralada d'Orense de O Invernadeiro, la investigadora Isabel Barja, de la Universitat Autònoma de Madrid, ha fet una recerca de l'anàlisi dels excrements dels animals que hi habiten. L'anàlisi de 593 defecacions recollides durant cinc anys va donar que: el 62% de les defecacions corresponien a cabirols; el 12,6% a cérvols; el 10% a senglars; el 7,7% a ovelles i el 2,9% a cabres. En el cas dels animals domèstics es tractava de la seva carronya, el mateix en el cas dels cérvols, producte d'una mortaldat natural dels animals. Aquest estudi es va donar a conèixer a la premsa el novembre del 2009.

És probable doncs, que quan s'atribueix la cacera d'animals domèstics als llops, no en siguin ells els responsables, sinó que es tracti de gossos assilvestrats o que els propietaris tinguin poca cura d'ells i els deixin solts als camps. Segons els especialistes, les empremtes d'un llop i les d'un gos de mida semblant són molt difícils d'estriar.

El llop, com altres animals, ha vingut a quedar-se. El canvi climàtic està modificant els territoris, tant de plantes com d'animals, i moltes terres que ocupem seran també colonitzades per animals. La nostra actitud davant d'aquest fet pot ser la d'etòlegs i bidòlegs que desmenteixen la suposada tendència dels llops a la cacera dels humans i de les seves pertinences, o bé quedar-nos amb la imatge eterna del llop ferotge cruspint-se a la Caputxeta Vermella i a la seva àvia.

